

նուին, ալ անկէ ետքը օդապարիկը ուրիշ ընելու բան չունենար՝ եթէ ոչ այն հոսանքը բռնելն՝ որ իր դիտմանը աւելի յարմար է:

— Բայց այն ատեն, ըսաւ Բէնէդ հրամանատարը, այդ գօտիններուն հասնելու համար, պէտք պիտոր ըլլայ շարունակ ելլել իջնել: Եւ ասոր մէջն է բուն դժուարութիւնը, սիրուն տղադորս:

— Եւ ինչո՞ւ համար, սիրուն հրամանատարս:

— Աղէկ հասկընանք մոքերնիս. այդ բանը դժուարութիւն մը և արգելք մը կ'ըլլայ միայն երկայն ճանապարհորդութեանց համար, և ոչ թէ օդային պարզ պտոյտներու համար:

— Եւ պատճառը, եթէ կը հաճիս:

— Վասն զի չես կրնար բարձրանալ առանց նաւախիճ թափելու, և ոչ ալ կրնաս իջնել առանց կազ կորսնցնելու, և այս գործողութեամբ, կազի և նաւախիճի պաշարներդ շուտ մը կը սպառին:

— Ազնիւդ Բէնէդ, բոլոր խնդիրը ատոր վրայ կը կայանայ: Այդ է մէկ հատիկ դժուարութիւնը, որուն գիտութիւնը պէտք է ճգնի յաղթելու: Խընդիրը օդապարիկը ուղղելը չէ, այլ անոր վերէն վար շարժումը տպաւորել, առանց այն կազը կորսնցնելու, որ իր ուժն է, իր արիւնը, իր ոգին, եթէ կա, ընլի է այդ կերպով հասկըցնել:

— Իրաւունք ունիս, ազնիւ տղադորս. սակայն այդ դժուարութիւնը դեռ չէ վերցուած, այդ միջոցը դեռ չէ գրտնուած:

— Ներէ խնդրեմ, այդ բանը գրտնուած է:

— Որմէն:

— Ինծմէն:

— Քեզնէ:

— Կրնաս ըմբռնել որ առանց այդ գիւտին ինքզինքս չէի կրնար վտանգի մէջ ձգել օդապարիկով Ափրիկէն անցնելու: Քսանը չորս ժամ ետքը կազէ զուրկ կը մնայի:

— Սակայն Անգղիա ատոր վրայօք խօսք մը չըրիր:

— Ոչ: Միտք չունէի գիւտիս վրայ

ամենուն խօսելու տալի՞ս տալ: Այդ բանը անօգուտ կ'երևար ինծի: Շաժուկ պատրաստութեան փորձեր ըրի ու շատ գոհ եղայ. ուստի և ոչ ալ պէտք ունէի աւելի բան մը սորվելու:

— Աղէկ ուրեմն, ազնիւդ Ֆէրկըսըն, կարելի է արդեօք դադարնիքդ հարցնել:

— Ահա այս է, պարոնայք, և իրն շատ պարզ է:

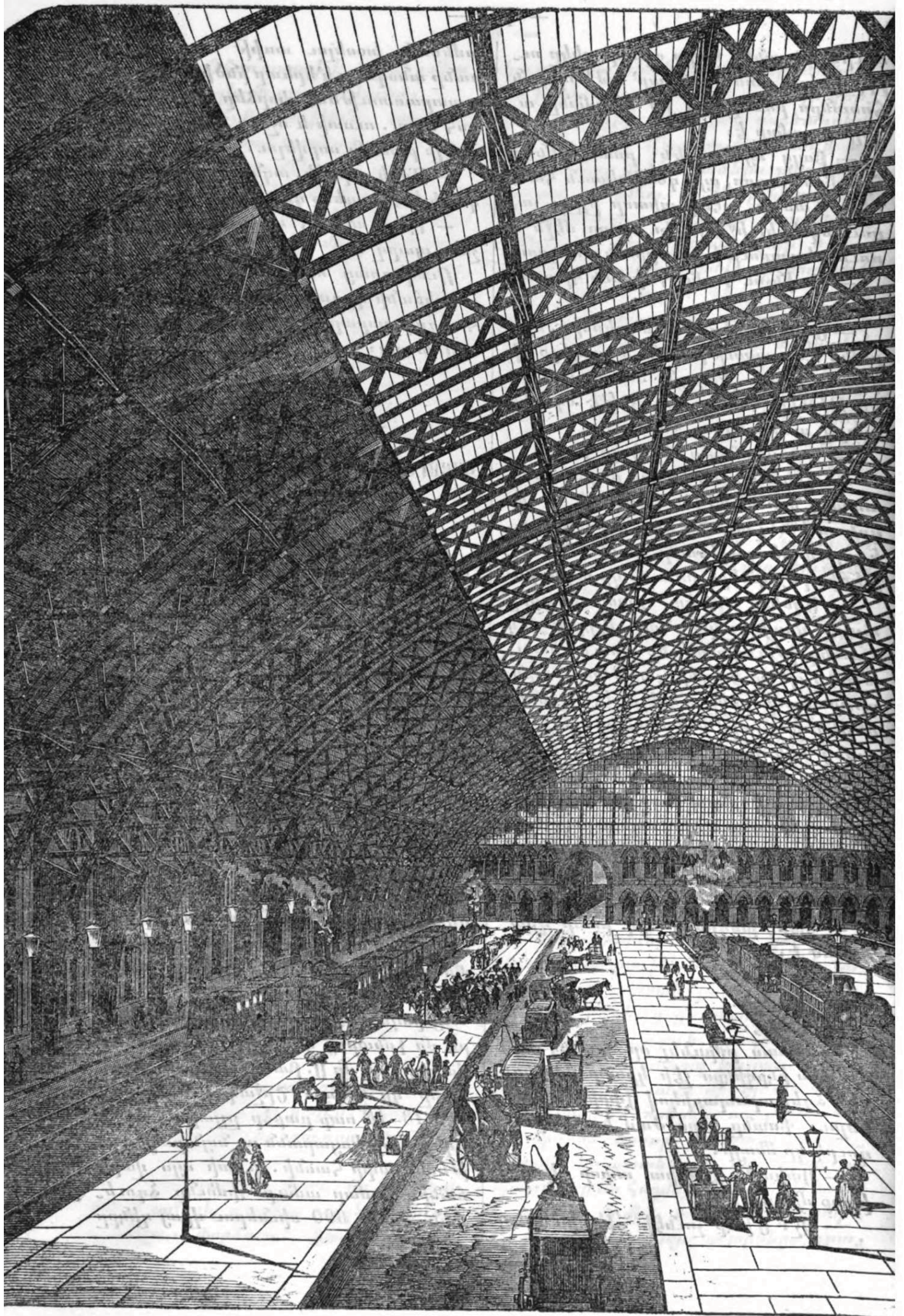
Ունկնդրաց ուշադրութիւնը վերջի աստիճանի զրգուռեցաւ, ու տղադորը հանդարտաբար հետեւեալ կերպով սկսաւ խօսիլ:

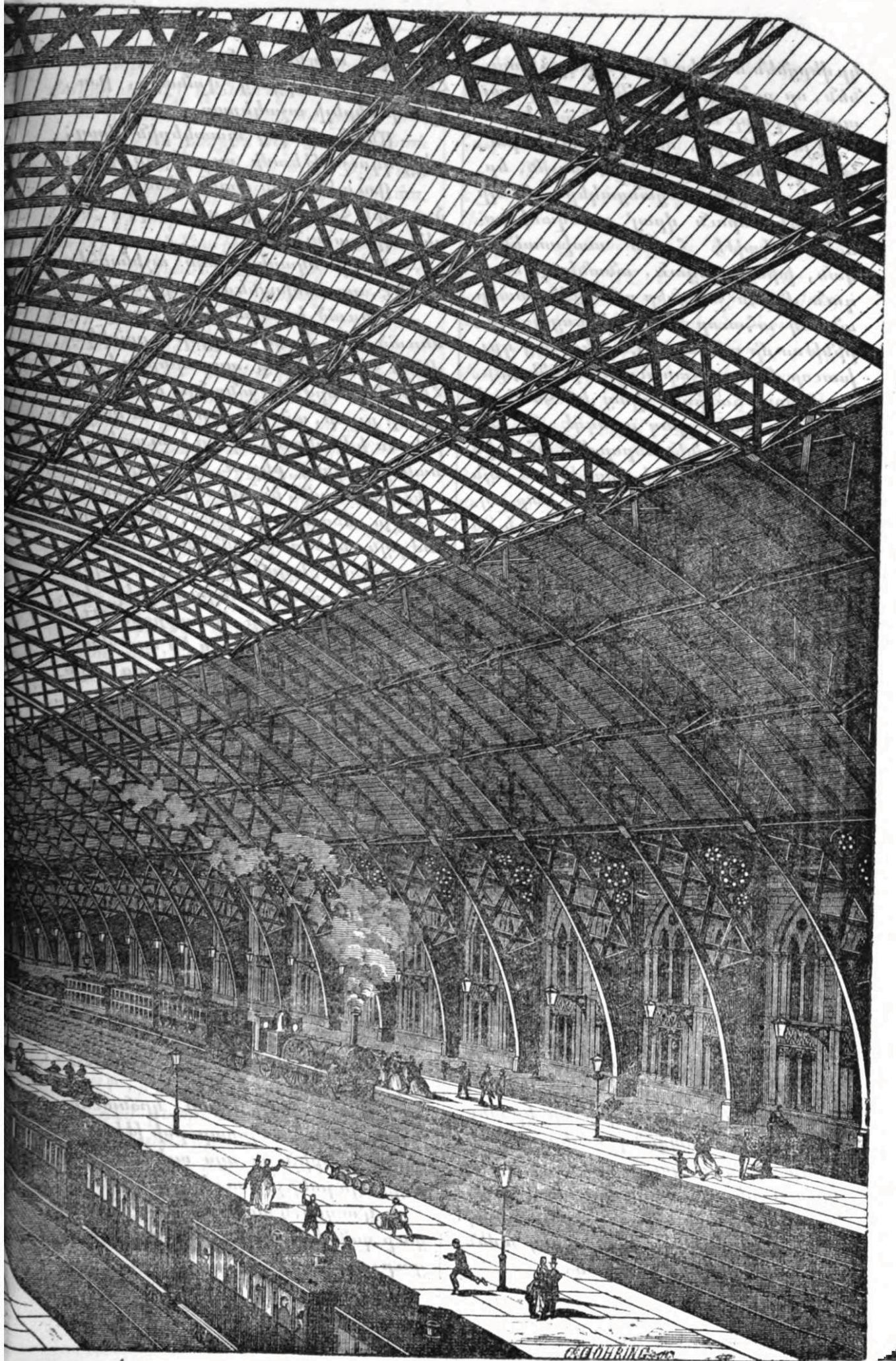
Կը շարունակուի:

ԿԱՅԱՐԱՆ ՇՈՒԵԿԱՌԱՅ Ս. ԲԱՆԳՐԱՏԻՈՍ Ի ԼՈՆՏՈՆ

Լոնտոնի բազմաթիւ հիանալի շէնքերուն առաջիններէն մէկը կը համարուի Սրբոյն Բանդրատիոսի շոգեկառաց կայանքը, որուն նորաշէն կամարակապ սրահին շքեղութեանը չկայ աշխարհիս վրայ ուրիշ մը՝ որ կարենայ մրցիլ: Ճանապարհորդ մը որ հիւսիսակողմէն դէպ 'ի Լոնտոն կու գայ՝ հեռուէն հսկայածև շէնք մը կը նկատէ, որ իբր լեռան մը թիկունք կը ներկայանայ: Հետզհետէ մօտենալով և ուշադիր նայուածքով կ'որոշէ թէ անբաւ մեծութեամբ տաւկառած և յարկի մը երկայնութեան ճակատն է, որ կարծես թէ ուղղակի գետնէն կը բուսնի: Եւ է այն Սրբոյն Բանդրատիոսի շոգեկառաց կայարանին գաւիթը կամ կամարակապ սրահը, Քինկսֆրոսի մօտ, Միտլէնտ Երկաթուղւոյն ելքը:

Միտլէնտ Երկաթուղին բարձր ճամբէ մը Լոնտոնայ կ'իջնայ, և իբր հակեալ մակարդակ մը Ս. Բանդրատիոսի կայարանը կը մօտայ: Շրջակայ ճամբաներէն 13-14 ոտք բարձր ըլլալով, հարկ եղեր է որ կայարանն ալ նոյն բարձրութեան չափը հասնի. ուստի այս վախճանիս համար ամուր հիմունք ձգուեցան՝ որոնք 690 սիւներու վրայ զինքը

կը վերցնեն, և առկախեալ ելք կը ձևացընեն, որ քան զՇամիրամայ առկախեալ պարտէզները աւելի զարմանալի է:

Այս սիւնները, որ 20 ոտք խորութեամբ հիմանց վրայ կը հանգչին, երկաթէ գօտիներու ցանցակերպ մը կը վերցնեն, որուն վրայ՝ աւազանի նման երկաթէ հաստ տախտակներ կան, խիճով լեցուն. անանկ որ մարդուն մտքէն չանցնիր որ ոտքին տակը անանկ ահաւոր ստորերկրեայ լաբիրինթոս մը ունենայ: Շոգեկառաց գըլխաւոր մուտքը հարաւային կողմն ֆլուտով ըստ ճամբուն վրայ է. հետեակ գնացողք լայն չքեղ սանդղէ մը վեր կ'ելլեն: Կայարանին ներսը մեծ ահագին թիւննէլ մը կը նմանի. որովհետեւ այն երկաթապատ յարկը, որ 240 ոտք լայնութիւն ունի, 690 երկայնութիւն և 96 բարձրութիւն, մէկ խարիսխ մը միայն ունի, որ գետնէն մէկ քանի մը ոտք բարձր է: Շքեղատես են յարկին երկու կողմերը. երկաթէ թիթեղներով պատած՝ մեծ ապակիներու տախտակներ ագուցած են, որոնք առատ լոյս մը կը ցոլացնեն: Շէնքը դրսէն ու ներսէն գոթացի գեղեցիկ ճարտարապետութեամբ կը փայլի: Մինչև հիմա Լոնտրա արուեստական շէնքերու մէջ անփոյթ կ'ըլլային ճարտարապետութե՞ գեղեցկութիւնը նայելու, ու միայն օգտին ուշ կը դնէին. բայց ասոր մէջ գեղեցիկը և օգտակարը աղուոր ներդաշնակութեամբ մը միացուած է:

ԱՆԾԱՆՈԹ ՊԱՏԿԵՐԱՀԱՆ ՄԸ:

Օր մը Ռուպէնս Մատրիտի մէջ պըտրտելու ատենը, վաճառ մը կը մտնէ, և հոն զարմանքով պատկեր մը կը տեսնայ՝ որ մեծ տաղանդ ունեցող հեղինակի մը ցոյց կու տար: Այդ նկարը կրօնաւորի մը մահը կը ներկայացընէր: Ռուպէնս աշակերտները կանչելով, պատկերը ցուցուց, որուն վրայ ամենքը զարմանքով լեցուեցան:

— Ո՛վ արդեօք կրնայ ըլլալ ասոր հեղինակը, հարցուց վանտիք, Ռուպէնսի սիրելի աշակերտը:

— Անուն մը կայ պատկերին վրայ, բայց զգուշութեամբ աւրած են զայն:

— Ռուպէնս այն ատեն վաճառին մեծաւորին հարցուց այն պատկերին հեղինակին անունը:

— Ասոր նկարիչը այս աշխարհէս ելած է, պատասխանեց ծեր կրօնաւորն:

— Մեռած է, աղաղակեց Ռուպէնս, մեռած... և ո՛չ որ ճանչցեր է զանիկայ մինչև հիմա, ո՛չ որ արտաբերեր է այն հիացման արժանի անունը՝ որ անմահ պիտի ըլլար, այն անունը՝ որուն առջևը թերեւ իմ անունս ալ կը խաւարէր. և սակայն, վրայ բերաւ ճարտարը վեհանձնութեամբ, ես Պօղոս Ռուպէնս եմ:

Այս անունս որ լսեց, մեծաւորին տոգոյն երեսը կարմրեցաւ, աչքերը բորբոքեցան, և զանոնք Ռուպէնսի վրայ սեռեւելով անանկ նայուածքներ կու տար՝ որ անյագելի հետաքրքրութիւն մը կը յայտնէին. բայց իր այս մտաց յափշտակութիւնը շատ շտեւեց: Կրօնաւորը ինքնիրեն գալով յանկարծ աչքերը վար առաւ և ըսաւ.

— Այն ճարտարը ալ այս աշխարհէս չէ:

— Իր անունը, հայր, իր անունը ըսէ ինձի՝ որ կարենամ բոլոր աշխարհի ծանուցանել, և իրեն այն համբաւը տալ՝ որուն արժանի է:

— Կրօնաւորը կը դողար. ճակտէն ցուրտ քրտինք մը նիհարեալ երեսին վրայ կը վազէր, և շրթունքները գալար գալար կ'ըլլային ցընցմամբ, իբր պատրաստ այն գաղտնիքը յայտնելու, որուն տէրը բուն ինքն էր:

— Իր անունը, իր անունը զուրցէ, կրկնեց դարձեալ Ռուպէնս:

— Մտիկ ըրէ, ըսաւ կրօնաւորը, խօսքս սխալ հասկըցար. ըսի թէ պատկերին նկարիչն ալ այս աշխարհէս չէ. բայց այն ըսել չեմ ուզեր թէ մեռած է:

— Կ'ապրի, կ'ապրի ուրեմն. ո՛հ, ճանչցուր զանիկայ մեղի, ճանչցուր, ճանչցուր: